
	Procedura	L-420-7/24
	Polityka Ochrony Małoletnich w Uniwersyteckiej Klinice Stomatologicznej w Krakowie	Wydanie I z dnia 29.07.2024
		Strona: 1 z 11

POLITYKA OCHRONY MAŁOLETNIICH

	Procedura	L-420-7/24
	Polityka Ochrony Małoletnich w Uniwersyteckiej Klinice Stomatologicznej w Krakowie	Wydanie I z dnia 29.07.2024
		Strona: 2 z 11

1. Cel procedury

Wprowadzenie standardów ochrony dzieci, czyli zasad dotyczących ich zabezpieczania przed wszelkimi formami krzywdzenia, zaniedbywania, wykorzystywania czy przemocy.

2. Definicje

Dziecko (małoletni) – każda osoba do ukończenia 18 roku życia.

Dyrektor Kliniki – kierownik podmiotu leczniczego pn. Uniwersytecka Klinika Stomatologiczna w Krakowie (UKS).

Kierownik Poradni – sprawuje funkcje kierownicze w Poradni UKS.

Personel – każdy pracownik Uniwersyteckiej Kliniki Stomatologicznej w Krakowie bez względu na formę zatrudnienia, w tym współpracownik, stażysta, wolontariusz lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi.

Opiekun dziecka – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy.

Przez **krzywdzenie dziecka** należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.

Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci - pracownik wyznaczony przez Dyrektora Kliniki sprawujący nadzór nad prawidłowym stosowaniem standardów ochrony dziecka w podmiocie oraz ich aktualność.

3. Odpowiedzialność, uprawnienia

Wszyscy pracownicy UKS.

4. Opis postępowania

4.1. Zasady jakimi powinien się kierować każdy pracownik UKS w aspekcie ochrony małoletnich:

- Każdy małoletni jest istotą ludzką - podmiotem praw człowieka i praw dziecka.
- Każdy małoletni ma takie samo prawo do ochrony przed wszelkimi formami przemocy i wykorzystywania, niezależnie od płci, rasy, stanu zdrowia, wyznawanej religii, wieku, pochodzenia etnicznego i narodowego, niepełnosprawności, orientacji seksualnej, statusu finansowego lub społecznego.

	Procedura	L-420-7/24
	Polityka Ochrony Małoletnich w Uniwersyteckiej Klinice Stomatologicznej w Krakowie	Wydanie I z dnia 29.07.2024
		Strona: 3 z 11

- Krzywdzenie małoletniego w jakikolwiek sposób jest zawsze naruszeniem praw dziecka.
- Krzywdzenie małoletniego w jakikolwiek sposób jest niedopuszczalne w żadnych okolicznościach.
- Każdy małoletni winien mieć możliwość rozwijania swojego potencjału, a wszelkie nierówności powinny być eliminowane.
- Każdy dorosły jest odpowiedzialny za zapewnienie ochrony małoletniemu przed nadużyciami i przemocą.
- Każda osoba pracująca i wykonująca czynności medyczne (niezależnie od formy zatrudnienia) i współpracująca z UKS jest odpowiedzialna za ochronę małoletniego, z którym ma kontakt podczas realizacji swoich działań.
- Każdy pracownik UKS lub osoba współpracująca z UKS uznaje nadrzędność dobra małoletniego we wszystkich działaniach i kieruje się przepisami prawa, wewnętrznymi standardami i wdrożonymi procedurami oraz wrażliwością i dobrą wolą we wszystkich postępowaniach dotyczących lub mających wpływ na małoletnich.

4.2. Zasady bezpiecznego kontaktu personelu z dzieckiem-pacjentem

We wszystkich działaniach podejmowanych wobec dziecka kierujemy się dobrem dziecka i jego najlepszym interesem. Dziecko-pacjent jest zawsze podmiotem naszych poczynań. W każdej interakcji z dzieckiem bierzemy pod uwagę jego wiek, sytuację medyczną, możliwości poznawcze i indywidualne potrzeby. Niniejsze zasady zostały spisane w celu określenia ram profesjonalnych relacji z dzieckiem-pacjentem i wskazania dobrych praktyk, a także zachowań, które nigdy nie powinny mieć miejsca.

Mały pacjent ma prawo, aby rodzice/opiekunowie towarzyszyli mu podczas leczenia i korzystania ze świadczeń medycznych zawsze, gdy tego potrzebuje. W kontakcie z dzieckiem-pacjentem i jego rodzicami lub opiekunami zachowuj:

- życzliwość, empatię i szacunek,
- wrażliwość kulturową,
- postawę nieoceniającą.

	Procedura	L-420-7/24
	Polityka Ochrony Małoletnich w Uniwersyteckiej Klinice Stomatologicznej w Krakowie	Wydanie I z dnia 29.07.2024
		Strona: 4 z 11

PRAWO DO INFORMACJI (kontakt bezpośredni z dzieckiem)

- Zanim zaopiekujesz się małym pacjentem, przedstaw się i powiedz, kim jesteś.
- Przekazuj dziecku informacje w sposób dostosowany do jego wieku, przy użyciu prostego języka. Informuj o tym, co robisz i co się z nim dzieje lub będzie dziać. Sprawdzaj, czy dziecko rozumie sytuację oraz skutki działań medycznych lub terapeutycznych. Upewnij się, że dziecko wie o możliwości zadawania pytań osobom z personelu.
- W komunikacji z dzieckiem-pacjentem zachowaj uczciwość, tzn. mów prawdę i zwracaj uwagę innym członkom personelu na potrzebę mówienia dzieciom prawdy. Zawsze uwzględniaj kontekst (wiek, sytuację i poziom rozwoju dziecka).
- Korzystaj z alternatywnych form komunikacji z dzieckiem, które tego potrzebuje.

ZAPEWNIENIE MAŁYM PACJENTOM SPRAWCZOŚCI

- Zwracaj się do dziecka po imieniu w formie preferowanej przez dziecko.
- Pamiętaj, że to dziecko jest podmiotem Twoich działań. Nie rozmawiaj z rodzicem/opiekunem w taki sposób, jakby dziecko było nieobecne podczas rozmowy.
- W miarę możliwości konsultuj z dzieckiem kwestie pozamedyczne, jeśli wiesz, że danie dziecku wyboru nie będzie miało wpływu na jakość leczenia, i przedstawiaj mu opcje do wyboru.
- Uszanuj prawo dziecka do zmiany nastroju, zmiany zdania oraz potrzebę oswojenia się z nową sytuacją i miejscem.

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI/OPIEKUNAMI

- Informuj dziecko i rodziców/opiekunów o zasadach obowiązujących w placówce. Podkreślaj znaczenie ich przestrzegania dla minimalizowania dyskomfortu wszystkich pacjentów. Zachęcaj do czytania informacji.
- Zadbaj o to, aby rodzic był informowany o bieżącej sytuacji medycznej dziecka.
- Współpracuj z rodzicami/opiekunami w procesie przygotowania i uspokojenia dziecka; spytaj, co dziecko lubi, na co reaguje niekorzystnie, a na co pozytywnie.

	Procedura	L-420-7/24
	Polityka Ochrony Małoletnich w Uniwersyteckiej Klinice Stomatologicznej w Krakowie	Wydanie I z dnia 29.07.2024
		Strona: 5 z 11

OCHRONA DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM – Zasady

- Jeśli widzisz lub podejrzewasz, że dziecku dzieje się krzywda, reaguj.
- W sytuacji, gdy rodzic/opiekun lub inna osoba z personelu straszy dziecko, udziela mu nieprawdziwych informacji, bagatelizuje potrzeby i odczucia dziecka, zareaguj i przypomnij o zasadach komunikacji z dzieckiem.
- Jeżeli coś w zachowaniu dziecka lub rodzica/opiekuna budzi twój niepokój, poproś inną osobę z personelu o obecność podczas badania/wizyty.
- Nie naruszaj prawa dziecka do intymności i prywatności. Nie ujawniaj danych osobowych ani wrażliwych.
- Nie omawiaj sytuacji dziecka ponad jego głowę, ignorując jego obecność.
- Nie ograniczaj możliwości pobytu rodzica przy dziecku. Nie lekceważ tego, że rodzic dobrze zna dziecko, jego potrzeby i upodobania. Nie strasz dziecka i nie szantażuj w celu nakłonienia do współpracy.
- Nie ignoruj i nie bagatelizuj odczuć dziecka, np. strachu, lęku przed bólem, niepewności co do nowej sytuacji.
- Nie mów nieprawdy, np. twierdząc, że nie będzie bolało, kiedy wiesz, że może boleć.
- Nie wyciągaj pochopnych wniosków o dziecku i rodzinie, jeśli nie są uzasadnione profesjonalną wiedzą i oceną (np. wynikają z zastosowania arkusza ryzyka).
- Nie dopuszczaj do sytuacji, w których dzieci-pacjenci i ich rodzice/opiekunowie czują się dyskryminowani lub otrzymują niższy standard opieki.
- Nie krzycz, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj dziecka ani jego rodziców/opiekunów.

4.3. Zasady bezpiecznego kontaktu personelu z dzieckiem-pacjentem – czyli co robimy, aby dzieci czuły się u nas jak najlepiej:

- Jesteś dla nas ważny!
- Jesteś tu, ponieważ wymagasz/potrzebujesz naszej pomocy. W naszej placówce pracują lekarki i lekarze, pielęgniarki, higienistki, a także cała masa innych specjalistów, którzy chcą pomagać dzieciom.

	Procedura	L-420-7/24
	Polityka Ochrony Małoletnich w Uniwersyteckiej Klinice Stomatologicznej w Krakowie	Wydanie I z dnia 29.07.2024
		Strona: 6 z 11

- W naszej pracy kierujemy się różnymi zasadami i nie wszystkie dotyczą tylko leczenia. Te, które czytasz, są skierowane do dzieci. Wyjaśnimy Ci w nich, co będziemy robić, abys czuł/a się dobrze jako nasz pacjent.
- Możesz nam powiedzieć, jak powinniśmy się do Ciebie zwracać.
- Masz prawo wiedzieć, jak nazywa się osoba, która Cię leczy i czym się zajmuje. Jeśli sama zapomni się przedstawić, możesz ją o to spytać. Jeżeli czegoś nie rozumiesz lub nie wiesz, na czym polega Twoje leczenie, w jaki sposób przebiegać ma zabieg lub diagnostyka, a chcesz się tego dowiedzieć – pytaj śmiało! Postaramy się to wyjaśnić.
- Będziemy Cię traktować z szacunkiem. Nie będziemy Ci mówić, że nie boli, jeśli może zboleć.
- Chcemy, żebyś zawsze czuł/czuła, że Twoje zdrowie, potrzeby i uczucia są dla nas ważne. Jeśli chciał/a/byś powiedzieć nam o tym, co Ci się podoba lub nie podoba w naszym zachowaniu, w poradni – zrób to, postaramy się wysłuchać Cię z uwagą.
- Będziemy starali się badać Cię delikatnie i dać Ci czas na oswojenie się z sytuacją. Czasem może to jednak nie być możliwe, jeżeli będziemy musieli udzielić tej pomocy szybko z uwagi na Twoje zdrowie.
- Będziemy starali się pytać Cię o zdanie w sprawach, w których możemy dać Ci wybór. Jeżeli wydarzyło się coś, co Cię niepokoi, ktoś Cię skrzywdził lub przekroczył Twoje granice, możesz o tym powiedzieć pracownikowi medycznemu (np. lekarzowi, pielęgniarce, asystentce, rejestratorce) i poprosić o pomoc. Postaramy się rozwiązać ten problem w taki sposób, abys był/a bezpieczny/a.

4.4. Zasady postępowania (interwencji) w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka:

Niniejsze zasady mają za cel wspierać członków Personelu w realizowaniu prawnego i społecznego obowiązku reagowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka. Personel wykonujący zawody medyczne jako osoby odpowiednio przygotowane do stawiania diagnoz medycznych pełnią jedną z najważniejszych ról w procesie rozpoznawania krzywdzenia dziecka.

Każda osoba będąca członkiem Personelu jest zobowiązana i uprawniona do reagowania, w przypadku podejrzenia, że pacjentowi małoletniemu dzieje się krzywda.

	Procedura	L-420-7/24
	Polityka Ochrony Małoletnich w Uniwersyteckiej Klinice Stomatologicznej w Krakowie	Wydanie I z dnia 29.07.2024
		Strona: 7 z 11

Fakt zidentyfikowania objawów krzywdzenia pacjenta małoletniego podlega obowiązkowemu odnotowaniu w dokumentacji medycznej.

Naruszenie obowiązku reagowania może zostać uznane za ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych lub kontraktowych i jako takie prowadzić do rozwiązania umowy z osobą dopuszczającą się tego naruszenia.

Źródłem krzywdy dziecka może być zachowanie osoby będącej członkiem Personelu, zachowanie rodziców lub opiekunów prawnych dziecka, bądź innej osoby bliskiej, a także innych dzieci.

Krzywdza dziecka może przybierać różne formy:

- popełniono przestępstwo na szkodę dziecka (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad dzieckiem);
  - doszło do innej formy krzywdzenia, niebędącej przestępstwem, takiej jak np. krzyk, kary fizyczne, poniżanie;
  - doszło do zaniedbania potrzeb życiowych dziecka (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).
- W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu z uwagi stosowania wobec niego przemocy domowej, a w rodzinie są lub mogą być inne dzieci, należy niezwłocznie poinformować Policję dzwoniąc pod numer 112. Poinformowania służb dokonuje członek Personelu, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu.
- W przypadku podejrzenia, że opuszczenie przez dziecko budynku UKS w towarzystwie rodzica lub opiekuna prawnego będzie godziło w dobro dziecka, w tym zagrażało jego bezpieczeństwu, należy uniemożliwić oddalenie się dziecka i niezwłocznie poinformować Policję dzwoniąc pod numer 112.
- Każda osoba podejrzewająca krzywdzenie dziecka raportuje ten fakt Kierownikowi Poradni bądź bezpośrednio przełożonemu (personel administracyjny).
- Za prowadzenie interwencji odpowiada Kierownik Poradni.
- W przypadku, gdy do ujawnienia krzywdzenia dziecka doszło pod nieobecność Kierownika Poradni, a sprawa wymaga pilnego działania, osobą odpowiedzialną za prowadzenie

	Procedura	L-420-7/24
	Polityka Ochrony Małoletnich w Uniwersyteckiej Klinice Stomatologicznej w Krakowie	Wydanie I z dnia 29.07.2024
		Strona: 8 z 11

interwencji jest osoba zgłaszająca, która stwierdziła konieczność interwencji. Osoba ta zawiadamia Dyrektora UKS.

- Interwencja w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka polega sporządzeniu pisemnego Zawiadomienia (*Załącznik nr 1*) opisującego najbardziej dokładnie zdarzenie, ze wskazaniem danych pokrzywdzonego (imię, nazwisko, adres, PESEL) i potencjalnego sprawcy (co najmniej imię i nazwisko i inne dane umożliwiające identyfikację, np. relacja do dziecka – ojciec, matka, miejsce zamieszkania albo miejsce pracy bądź nauki) oraz przesłaniu go do najbliższej jednostki Policji lub prokuratury. W przypadku popełnienia czynu karalnego na szkodę dziecka przez osobę poniżej 17 roku życia także należy sporządzić pisemne zawiadomienie, z którym należy postąpić jak wyżej.
- W przypadku, gdy dziecko doznaje innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę:
  - A. Ze strony członka personelu: w sytuacji, gdy zachowanie było jednorazowe i o niewielkiej intensywności wkroczenia w dobra dziecka należy przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą z pracownikiem lub współpracownikiem.
W sytuacji gdy naruszenie dobra dziecka jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności dziecka – Dyrektor rozwiązuje umowę z takim pracownikiem.
  - B. Ze strony rodziców, opiekunów prawnych lub innych domowników: gdy zachowanie wobec dziecka stanowi przemoc domową należy wszcząć procedurę Niebieskie Karty, (Załącznik nr 2), poprzez wypełnienie formularza Niebieska Karta – A (Załącznik nr 3) i złożenie go w Biurze Dyrektora. Gdy zachowanie nie stanowi przemocy domowej lub nie jest jasne, jak je zakwalifikować – należy wystąpić do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny, wypełniając Załącznik nr 4 do procedury i składając w Biurze Dyrektora UKS.
  - C. Ze strony innego dziecka: należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na zamieszkanie dziecka o wgląd w sytuację dziecka krzywdzącego.
  - D. W przypadku, gdy doszło do zaniedbania potrzeb życiowych dziecka lub doszło do innego zagrożenia dobra dziecka ze strony rodziców lub opiekunów prawnych: należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka o wgląd w sytuację dziecka.

	Procedura	L-420-7/24
	Polityka Ochrony Małoletnich w Uniwersyteckiej Klinice Stomatologicznej w Krakowie	Wydanie I z dnia 29.07.2024
		Strona: 9 z 11

- W przypadkach niejasnych lub wątpliwych osoba odpowiedzialna za interwencję konsultuje sprawę z co najmniej dwiema osobami z Personelu. Osoba odpowiedzialna za interwencję może rozmawiać z osobami zaangażowanymi, w tym dzieckiem, osobą podejrzewaną o krzywdzenie i świadkami.
- W przypadku, gdy nie jest jasne, jakiej krzywdy dziecko doświadcza ze strony rodzica lub opiekuna prawnego należy wszcząć procedurę Niebieskiej Karty.
- W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka ze strony członka personelu należy niezwłocznie odsunąć tę osobę od wszelkich form kontaktu z dziećmi, aż do czasu wyjaśnienia sprawy.
- W przypadku wszczęcia postępowania karnego przeciwko członkowi personelu w związku z popełnieniem przestępstwa przeciwko dzieciom należy bezwzględnie i natychmiastowo odsunąć tę osobę od wszelkich form kontaktu z dziećmi aż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

Podejrzenie krzywdzenia dziecka, niezależnie od osoby odpowiedzialnej za krzywdzenie, jest zdarzeniem niepożądanym i jako takie podlega postępowaniu zgodnie z procedurą „Zarządzania ryzykiem zdarzeń niepożądanych” (L-500-1-2/20) wymaga wypełnienia „Karty zdarzenia niepożądanego” i złożenia jej w Biurze Dyrektora UKS.

W przypadku, gdy krzywdzenia dziecka dopuściła się osoba odpowiedzialna za interwencję wówczas osoba, która dostrzegła krzywdzenie przekazuje informację o tym fakcie bezpośrednio do Dyrektora UKS.

Dalszy tok postępowania leży w gestii uprawnionych organów (sąd, Policja, prokuratura, OPS).

4.5. Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku małoletnich w UKS

UKS zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

UKS uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.

Pracownikowi nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.

	Procedura	L-420-7/24
	Polityka Ochrony Małoletnich w Uniwersyteckiej Klinice Stomatologicznej w Krakowie	Wydanie I z dnia 29.07.2024
		Strona: 10 z 11

Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

Upublicznienie przez pracownika UKS wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka, która powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie youtube.com w celach promocyjnych).

4.6. Monitorowanie poziomu realizacji Polityki Ochrony Małoletnich w UKS

Osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci przeprowadzenie wśród pracowników placówki, raz na 2 lata, ankiety monitorującej (*Załącznik nr 5*) poziom realizacji Polityki ochrony małoletnich w UKS (*Polityki*).

W ankiecie pracownicy placówki mogą proponować zmiany Polityki oraz wskazywać naruszenia Polityki w placówce.

Osoba, o której mowa powyżej, dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników placówki ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu. Dokonuje oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Proces ten jest dokumentowany. Dyrektor wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom placówki nowe brzmienie Polityki.

5. Załączniki

Załącznik nr 1. Wzór zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,

Załącznik nr 2. Procedura „Niebieskiej Karty” **Niebieska Karta – A,**

Załącznik nr 3. Formularz Niebieskiej Karty-A,

Załącznik nr 4. Wzór wniosku o wgląd w sytuację dziecka/rodziny,

Załącznik nr 5. Ankieta monitorująca poziom realizacji polityki ochrony małoletnich w UKS.

6. Dokumenty związane

Procedura zatrudniania/zwalniania pracownika - DKP-101-6/19,

Procedura zarządzania ryzykiem zdarzeń niepożądanych - L-500-1-2/20.

	Procedura	L-420-7/24
	Polityka Ochrony Małoletnich w Uniwersyteckiej Klinice Stomatologicznej w Krakowie	Wydanie I z dnia 29.07.2024
		Strona: 11 z 11

7. Podstawa Prawna

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 roku o zmianie ustawy *Kodeks rodzinny i opiekuńczy*.

Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 560).